

Trả lời câu hỏi SGK Bài 9 - Lịch sử 9 trang 37, 39, 40**Câu hỏi trang 37 SGK Lịch Sử 9**

- *Hãy nêu nội dung những cải cách dân chủ ở Nhật Bản sau Chiến tranh thế giới thứ hai và ý nghĩa của chúng.*

Trả lời:

- Dưới chế độ chiếm đóng của Mĩ, nhiều cải cách dân chủ đã được tiến hành ở Nhật Bản như:

- + Ban hành Hiến pháp mới (1946) với nhiều nội dung tiến bộ.
- + Thực hiện cải cách ruộng đất, đem lại ruộng đất cho nhân dân.
- + Xoá bỏ chủ nghĩa quân phiệt và trừng trị tội phạm chiến tranh, ổn định tình hình hình trị - xã hội.
- + Ban hành các quyền tự do dân chủ (luật Công đoàn, nam nữ bình đẳng...).

- Ý nghĩa: Những cải cách này đã biến nước Nhật quân phiệt, phong kiến thành nhà nước dân chủ đại nghị kiểu châu Âu, mang lại luồng sinh khí mới đối với các tầng lớp - nhân dân và là một nhân tố quan trọng giúp Nhật Bản phát triển mạnh mẽ.

Câu hỏi trang 39 SGK Lịch Sử 9

- *Hãy nêu những dẫn chứng tiêu biểu về sự phát triển thần kì của nền kinh tế Nhật Bản trong những năm 70 của thế kỉ XX.*

Trả lời:

- Kinh tế Nhật Bản tăng trưởng mạnh mẽ, được coi là sự phát triển "thần kì", với những thành tựu chính là: tốc độ tăng trưởng công nghiệp bình quân hằng năm trong những năm 50 là 15%, những năm 60 là 13,5% ; tổng sản phẩm quốc dân (GNP)

năm 50 là 20 tỉ USD, năm 1968 là 183 tỉ USD, đứng thứ hai thế giới, sau Mỹ (830 tỉ USD)...

- Cùng với Mỹ và Tây Âu, Nhật Bản trở thành một trong ba trung tâm kinh tế - tài chính trên thế giới.

Câu hỏi trang 40 SGK Lịch Sử 9

- *Trình bày những nét nổi bật trong chính sách đối ngoại của Nhật Bản từ sau năm 1945.*

Trả lời:

- Sau Chiến tranh thế giới thứ hai, Nhật Bản thi hành chính sách đối ngoại lệ thuộc vào Mỹ, tiêu biểu là kí kết Hiệp ước an ninh Mỹ - Nhật (tháng 9-1951), chấp nhận đặt dưới sự bảo hộ hạt nhân của Mỹ, để Mỹ đóng quân, xây dựng nhiều căn cứ quân sự trên đất Nhật và sau đó gia hạn Hiệp ước này vào các năm 1960, 1970, 1996, 1997 làm cho chi phí ; của Nhật giảm (chỉ chiếm 1% GDP).

- Từ nhiều thập kỉ qua, Nhật Bản thi hành chính sách đối ngoại mềm mỏng về chính sách và phát triển các quan hệ kinh tế đối ngoại, nỗ lực vươn lên trở thành một cường quốc chính trị để tương xứng với vị thế siêu cường kinh tế.

Giải Lịch sử Bài 9 - lớp 9 SGK trang 40

Bài 1 (trang 40 SGK Lịch sử 9)

Hãy nêu ý nghĩa của những cải cách dân chủ ở Nhật Bản sau Chiến tranh thế giới thứ hai.

Lời giải:

Những cải cách dân chủ ở Nhật Bản sau Chiến tranh thế giới thứ hai đã biến nước Nhật quân phiệt, phong kiến thành nhà nước dân chủ đại nghị kiểu châu Âu, mang

lại luồng sinh khí mới đối với các tầng lớp - nhân dân và là một nhân tố quan trọng giúp Nhật Bản phát triển mạnh mẽ.

Bài 2 (trang 40 SGK Lịch sử 9)

Những nguyên nhân nào dẫn đến sự phát triển thần kì của nền kinh tế Nhật Bản trong những năm 70 của thế kỉ XX?

Lời giải:

- Truyền thống văn hoá, giáo dục lâu đời của người Nhật - sẵn sàng tiếp thu những giá trị tiên bộ của thế giới nhưng vẫn giữ được bản sắc dân tộc.
- Hệ thống tổ chức quản lí có hiệu quả của các xí nghiệp, công ti Nhật Bản.
- Vai trò quan trọng của Nhà nước trong việc đề ra các chiến lược phát triển, nắm bắt đúng thời cơ và sự điều tiết cần thiết để đưa nền kinh tế liên tục tăng trưởng.
- Con người Nhật Bản được đào tạo chu đáo, có ý chí vươn lên, cần cù lao động, đề cao kỉ luật và coi trọng tiết kiệm.

Lý thuyết Bài 9 Lịch Sử 9

A . Lý thuyết

I. TÌNH HÌNH NHẬT BẢN SAU CHIẾN TRANH

a. Những khó khăn của Nhật Bản:

Lược đồ Nhật Bản sau Chiến tranh thế giới thứ hai

- Nhật Bản là nước bại trận bị quân đội nước ngoài chiếm đóng, mất hết thuộc địa, kinh tế bị tàn phá nặng nề.
- Nhiều khó khăn bao trùm Nhật Bản: thất nghiệp trầm trọng, thiếu thốn lương thực, thực phẩm, hàng tiêu dùng, lạm phát nặng nề.

b. Những cải cách dân chủ sau chiến tranh:

- Dưới chế độ quân quản của Mỹ, một loạt các chính sách dân chủ được tiến hành:
  - + Ban hành Hiến pháp mới.
  - + Thực hiện cải cách ruộng đất (1946 – 1949).
  - + Xóa bỏ chủ nghĩa quân phiệt và trừng phạt tội phạm chiến tranh.

- + Giải giáp các lực lượng vũ trang.
- + Giải thể các công ty độc quyền lớn.
- + Thanh lọc các lực lượng phát xít ra khỏi bộ máy nhà nước.
- + Ban hành các quyền tự do dân chủ.

=> Mang lại luồng không khí mới đối với các tầng lớp nhân dân, thúc đẩy sự phát triển đất nước.

II. NHẬT BẢN KHÔI PHỤC VÀ PHÁT TRIỂN ĐẤT NƯỚC SAU CHIẾN TRANH

- Chiến tranh Triều Tiên (6 – 1950) và chiến tranh xâm lược Việt Nam của Mĩ là cơ hội để nền kinh tế Nhật Bản phát triển mạnh mẽ.

- Những năm 60 của thế kỉ XX, nền kinh tế Nhật Bản phát triển thần kì, vượt các nước Tây Âu vươn lên đứng thứ hai trong thế giới tư bản.

- Những năm 70 của thế kỉ XX, Nhật Bản trở thành một trong ba trung tâm kinh tế, tài chính thế giới.

*Tàu chạy trên đệm từ của Nhật Bản**Cầu Sê-tô Ô-ha-si nối liền hai đảo Hôn-xiu và Xi-cô-cu*

* Nguyên nhân của sự phát triển:

- Nguyên nhân khách quan:

+ Sự phát triển của nền kinh tế thế giới.

+ Những thành tựu của cuộc cách mạng khoa học, kỹ thuật.

- Nguyên nhân chủ quan:

+ Truyền thống văn hóa, giáo dục lâu đời của người Nhật – sẵn sàng tiếp thu những thành tựu tiến bộ của thế giới nhưng vẫn giữ bản sắc dân tộc.

+ Hệ thống quản lý có hiệu quả của các công ty, xí nghiệp Nhật Bản.

+ Vai trò của nhà nước trong đề ra các chiến lược phát triển, điều tiết nền kinh tế.

+ Con người Nhật được đào tạo chu đáo, có ý chí vươn lên, cần cù, kỷ luật, tiết kiệm.

- Khó khăn, hạn chế: thiếu nguyên liệu, sự cạnh tranh, chèn ép của Mỹ và nhiều nước khác.

- Đầu những năm 90 của thế kỉ XX, nền kinh tế Nhật lâm vào tình trạng khủng hoảng, suy thoái kéo dài.

III. CHÍNH SÁCH ĐỐI NỘI VÀ ĐỐI NGOẠI CỦA NHẬT SAU CHIẾN TRANH

a. Chính sách đối nội:

- Chuyển từ xã hội chuyên chế sang xã hội dân chủ.
- Đảng Cộng sản cùng nhiều chính đảng khác được công khai hoạt động, phong trào bãi công và các phong trào dân chủ khác phát triển.
- Từ năm 1955 đến 1993, Đảng Dân chủ tự do (LDP) lên cầm quyền ở Nhật.
- Từ năm 1993, Đảng Dân chủ tự do mất quyền lập chính phủ, phải nhường chỗ cho các lực lượng đối lập.

b. Chính sách đối ngoại:

- Ngày 8 – 9 – 1951, Nhật Bản kí với Mỹ “Hiệp ước an ninh Mỹ – Nhật”, chấp nhận đặt dưới “ô bảo hộ hạt nhân của Mỹ”, để Mỹ đóng quân và xây dựng căn cứ quân sự trên lãnh thổ Nhật Bản.

Hiệp ước an ninh Mỹ – Nhật

- Nhật Bản chi tiêu rất ít cho quân sự, thi hành chính sách đối ngoại mềm mỏng và tập chung phát triển các quan hệ kinh tế đối ngoại.
- Từ những năm 90 của thế kỉ XX, Nhật Bản nỗ lực vươn lên trở thành một cường quốc chính trị để tương xứng với vị thế siêu cường kinh tế của mình.